

Pregled pređenih Linux komandi i SSH

Milena Stojić

October 2021

Napomena: Na ovom času smo prošli samo osnovne upotrebe komandi, dovoljnih za početak kursa. (nisu pređeni svi mogući načini upotrebe komandi)

<i>pwd</i>	<i>putanja do trenutnog direktorijuma (u kome smo trenutno pozicionirani)</i>
<i>ls</i>	<i>izlistava sadržaj direktorijuma u kome smo pozicionirani</i>
<i>cd dati_direktorijum</i>	<i>pozicioniramo se u direktorijum dati_direktorijum</i>
<i>cd ..</i>	<i>pozicioniramo se u direktorijum u okviru kog se nalazi naš trenutni direktorijum (naddirektorijum)</i>
<i>clear</i>	<i>čistimo sadržaj prozora</i> <i>napomena: ova komanda ne utiče na sadržaj direktorijuma, ni naš trenutni direktorijum</i>

<i>touch ime_datoteke</i>	<i>u direktorijumu u kome smo trenutno pozicionirani kreira praznu datoteku sa imenom ime_datoteke</i>
<i>mkdir ime_direktorijuma</i>	<i>u direktorijumu u kome smo trenutno pozicionirani kreira prazan direktorijum sa imenom ime_direktorijuma</i>
<i>echo poruka</i>	<i>u terminal se samo ispisuje poruka (bez ikakvog efekta na sadržaj trenutnog direktorijuma i pozicioniranje)</i>
<i>echo poruka > ime_datoteke</i>	<i>poruka se upisuje u datoteku ime_datoteke i pritome se sav prethodni sadržaj (ako je postojao) datoteke briše.</i>
<i>cat ime_datoteke</i>	<i>sadržaj datoteke ime_datoteke se ispisuje na terminal</i>

<code>rm ime_datoteke</code>	<i>brise datoteku sa imenom ime_datoteke bez obzira na njen sadržaj</i>
<code>rmdir ime_direktorijuma</code>	<i>brise prazan direktorijum sa imenom ime_direktorijuma napomena: ne radi za direktorijum koji nije prazan</i>
<code>rm -r ime_direktorijuma</code>	<i>brise direktorijum sa imenom ime_direktorijuma i sav njegov sadržaj</i>
<code>mv ime_datoteke1 ime_datoteke2</code>	<i>menja ime datoteke ime_datoteke1 u ime ime_datoteke2</i>
<code>mv ime_direktorijuma1 ime_direktorijuma2</code>	<i>menja ime direktorijuma ime_direktorijuma1 u ime ime_direktorijuma2</i>
<code>cp ime_datoteke ime_direktorijuma</code>	<i>kopira datoteku ime_datoteke u direktorijum ime_direktorijuma</i>
<code>cp -r direktorijum1 direktorijum2</code>	<i>kopira direktorijum (i njegov sadržaj) direktorijum1 u direktorijum direktorijum2</i>

- `..` označava naddirektorijum direktorijuma u kome smo trenutno pozicionirani. Ako smo, na primer, pozicionirani u direktorijumu *A* koji se nalazi unutar direktorijuma *B*, onda bi `..` u ovom slučaju bilo direktorijum *B*. Dakle, nije uvek isto i zavisi od direktorijuma u kome se trenutno nalazimo.
- `.` je oznaka za naš trenutni direktorijum. Jasno je da ni to nije uvek isto, već da takođe zavisi od direktorijuma u kome se trenutno nalazimo.

Džokeri: Sa `*.c` bismo obuhvatili sve datoteke čiji se naziv završava sa `.c`, sa `fajl*` sve datoteke čiji naziv počinje na `fajl`, a sa `*fajl*` sve datoteke koje u nazivu sadrže reč `fajl`. Na primer, ako želimo da obrišemo sve datoteke čiji se naziv završava na `.txt`, mogli bismo samo da zadamo `rm *.txt` umesto da izvršavamo brisanje za svaku datoteku ponaosob. Zvezdice možemo da koristimo u bilo kojoj komandi gde ima smisla.

Prečice: Pritiskom na gornju strelicu možemo da se krećemo kroz istoriju već ukucanih komandi. (umesto da svaki put kucamo

istu naredbu ispočetka)

Ukoliko ukucamo prefiks imena datoteke/direktorijuma na osnovu kog može da se zaključi o kojoj datoteci ili direktorijumu je reč, pritiskom na tab će nam se automatski dopuniti ime te datoteke ili direktorijuma.

SSH:

- Korisnik sa korisničkim imenom **mi15515** se na server **Alas** (*alas.matf.bg.ac.rs*) loguje naredbom

```
ssh mi15515@alas.matf.bg.ac.rs
```

posle koje će mu biti traženo da ukuca šifru.

Sa servera se možete izlogovati komandom *exit* ili sa CTRL + D.

- Komandom *passwd* korisnik menja svoju šifru. Ukoliko niste promenili lozinku na Alas nalogu, što pre je promenite, koristeći ovu komandu.
Kada je ukucate, prvo će tražiti da ukucate još jednom staru lozinku, posle čega zadajete i potvrđujete novu lozinku.
- Dok ste povezani na server, u terminalu se kroz Vaš prostor krećete, kreirate i brišete datoteke na isti način koristeći iste komande kao na Vašem sistemu.
- Ako želite da na Vašem prostoru na serveru Alas kreirate **ličnu stranicu**: Prvo kreirajte direktorijum **public_html** (ukoliko već nije kreiran). Zatim

u okviru njega kreirajte datoteku sa imenom **index.html**. U okviru te datoteke se nalazi html za Vašu stranicu.